

Valstybinio audito ataskaita

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
TEISINGUMO MINISTERIJOJE ATLIKTO
FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO
REZULTATŲ

2014 m. liepos 15 d. Nr. FA-P-40-3-38

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>IŽANGA</u>	<u>4</u>
<u>AUDITO APIMTIS IR METODAI</u>	<u>5</u>
<u>PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS</u>	<u>7</u>
<u>1. Pastebėjimai dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų</u>	<u>7</u>
1.1. Dėl Teisingumo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	7
1.1.1. Dėl konsolidavimo proceso	7
1.1.2. Dėl Kalėjų departamentui pavaldžių įstaigų darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų iš valstybės biudžeto registravimo apskaitoje	7
1.1.3. Dėl socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų išlaidų registravimo apskaitoje	8
1.1.4. Dėl Centrinės hipotekos įstaigos tvarkomų registrų ir informacinių sistemų plėtros ir vystymo darbų registravimo apskaitoje	9
<u>2. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo</u>	<u>11</u>
2.1. Dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų įsigyjamų paslaugų	11
2.2. Dėl būtinųjų vykdymo išlaidų apmokėjimo pagal antstolių prašymus	12
2.3. Dėl Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos vykdomos veiklos	13
2.3.1. Dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos	14
2.3.1.1. Dėl elektroninių stebėjimo priemonių ir programinės įrangos joms stebėti nuomos	14
2.3.1.2. Dėl turto perdavimo	15
2.3.2. Kiti pastebėjimai	16
2.3.2.1. Dėl Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos įgyvendinimo	16
2.3.2.2. Dėl investicijų projekto „Radijo ryšio blokavimo sistemos diegimas įkalinimo įstaigose“ įgyvendinimo	18
2.3.2.3. Dėl piniginių išmokų nuteistiesiems skyrimo	19
2.3.2.4. Dėl Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų aprūpinimo tarnybine uniforma	20

2.3.2.5. Dėl nuteistųjų įdarbinimo	22
<u>3. Rekomendacijos</u>	<u>23</u>
<u>PRIEDAI</u>	<u>25</u>

IŽANGA

Audito tikslas – teisėtumo požiūriu įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2014 metams planavimą; audituojamo subjekto 2013 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija yra Lietuvos Respublikos valstybės įstaiga, kuri formuoja valstybės politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, o įstatymų nustatytais atvejais ją įgyvendina teisingumo ministrui pavestose valdymo srityse. Teisingumo ministerijos adresas: Gedimino pr. 30/1, 01104 Vilnius; identifikavimo kodas 188604955.

Audituojamu laikotarpiu Teisingumo ministerijai vadovavo ministras Juozas Bernatonis, vyriausiojo buhalterio funkcijas vykdė Finansų skyriaus vedėja Genė Švogžlienė.

Audituojamas laikotarpis – 2013 metai.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir jais disponuojama teisėtai. Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Dėl metinio finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome Teisingumo ministerijos 2013 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenis. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė Finansinės būklės ataskaita, Veiklos rezultatų ataskaita, Pinigų srautų ataskaita, Grynojo turto pokyčių ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2013 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2013 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas pagal ministerijos, 12 jai pavaldžių biudžetinių įstaigų ir 2 asignavimų valdytojų finansines ataskaitas.

Finansinės būklės ataskaitoje 2013 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 367 514,1 tūkst. Lt, pabaigoje – 371 750,39 tūkst. Lt.

Dėl metinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

2013 m. konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas, Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita, Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita, Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita ir Nepanaudotų biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, parengti pagal 2013 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2013 metų konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos sudarytos pagal ministerijos ir 13 jai pavaldžių biudžetinių įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitas.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos 2013 metais vykdė 5 programas:

- Teisės sistema (kodas 01 04);
- Paslaugos gyventojams ir verslui (kodas 02 01);
- Paslaugos gerinti ginčų nagrinėjimą (kodas 02 07);
- Paslaugos gerinti teismo procesą (kodas 02 09);
- Bausmių sistema (kodas 03 01).

Šioms programoms įgyvendinti panaudota 269 209,7 tūkst. Lt asignavimų: 261 454,7 tūkst. Lt išlaidoms apmokėti (iš jų – 136 315,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 7 755 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

2013 m. Teisingumo ministerijoje vertinome valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos atskirioms audito sritims, atlikome:

- asignavimų planavimo ir naudojimo audito procedūras: vertinome, kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl biudžeto rengimo ir vykdymo tvarkos, įsipareigojimų teisėtumą;
- išlaidų audito procedūras: vertinome prekių, paslaugų, darbų pirkimo, darbo užmokesčio mokėjimo, kitų išlaidų teisėtumą;
- socialinių išmokų audito procedūras: vertinome jų skyrimo teisėtumą;
- turto audito procedūras: vertinome turto įsigijimo, gavimo, perdavimo, nurašymo, naudojimo, nuomos, panaudos, inventorizacijos atlikimo teisėtumą;
- pajamų audito procedūras: vertinome, kaip laikomasi įstatymų, kuriais reglamentuojamas prekių, paslaugų ir nekilnojamojo turto pardavimas.

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis atliktos valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimo procedūros, pateikti 1 priede.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų reikalavimų, atsižvelgėme į šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir įvertinome galimas jų nesilaikymo pasekmes.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

---

1. PASTEBĖJIMAI DĖL KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO IR FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ DUOMENŲ

1.1. Dėl Teisingumo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

1.1.1. Dėl konsolidavimo proceso

Teisingumo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų 2013 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarančios ataskaitos nurodytos dalyje „Audito apimtis ir metodai“. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo¹ 24 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad, sudarydami finansines ataskaitas, viešojo sektoriaus subjektai turtą, finansavimo sumas ir įsipareigojimus turi įvertinti vadovaudamiesi Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (VSAFAS). Remiantis jais, Finansinės būklės ataskaitoje pateikiama informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, o Veiklos rezultatų ataskaitoje pateikiama informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatus, t. y. uždirbtas pajamas ir turėtas sąnaudas per šioje ataskaitoje nurodytą ataskaitinį laikotarpį.

Pagal minėto įstatymo 21 straipsnio 6 dalį nukrypti nuo standartų galima tik esant aplinkybėms, nepriklausančioms nuo viešojo sektoriaus subjekto valios, suderinus su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte pateikiant informaciją apie kiekvieną nukrypimą, jų priežastis ir poveikį viešojo sektoriaus subjekto turtui, finansavimo sumoms, įsipareigojimams, pajamoms ir sąnaudoms.

Atlikus 2013 metų Teisingumo ministerijos konsoliduotojo finansinių ataskaitų rinkinio sudarymo audito procedūras, neatitikimų nenustatyta.

Įvertinus 2013 metų Teisingumo ministerijos konsoliduotojo finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą, nustatytos apskaitos klaidos, kurios daro įtaką Finansinės būklės ir Veiklos rezultatų ataskaitų teisingumui. Neatitikimai pateikti ataskaitos 1.1.2–1.1.4 poskyriuose.

1.1.2. Dėl Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų iš valstybės biudžeto registravimo apskaitoje

Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos apskaitoje neteisingai registravo ir Veiklos rezultatų ataskaitoje neteisingai nurodė darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų sąnaudas.

---

¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212.

Audito metu nustatyta, kad Kalėjų departamentui pavaldžios įstaigos nesilaikė 11-ojo VSAFAS² „Sąnaudos“ 12.1 ir 12.10 punktų ir 24-ojo VSAFAS³ „Su darbo santykiais susijusios išmokos“ 10 punkto, nes apskaitoje neteisingai užregistravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų sąnaudas.

Kalėjų departamentui pavaldžių įstaigų darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų registravimas apskaitoje

- Marijampolės pataisos namai ir Alytaus pataisos namai nuteistųjų socialines išmokas (120,2 tūkst. Lt) apskaitoje neteisingai registravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė kaip pagrindinės veiklos kitas sąnaudas ir kitos veiklos sąnaudas.
- Laisvės atėmimo vietų ligoninė, Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas ir Alytaus pataisos namai ligos pašalpas nuo trečios kalendorinės nedarbingumo dienos (272,1 tūkst. Lt) apskaitoje neteisingai registravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė kaip darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas bei pagrindinės veiklos kitas sąnaudas.
- Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas pašalpas dėl sunkios materialinės padėties (17,8 tūkst. Lt), žalą dėl sveikatos sutrikdymo (2 tūkst. Lt) apskaitoje neteisingai registravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė kaip darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas.
- Panevėžio pataisos namai socialinio draudimo įmokas nuo motinystės (tėvystės) pašalpų, pašalpų tėvystės ir nėštumo (gimdymo) atostogų laikotarpiu (31,9 tūkst. Lt) apskaitoje neteisingai registravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė kaip darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas.
- Alytaus pataisos namai motinystės (tėvystės) pašalpas, pašalpas tėvystės ir nėštumo (gimdymo) atostogų laikotarpiu (6,3 tūkst. Lt) apskaitoje neteisingai registravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė kaip kitos veiklos sąnaudas; darbo užmokesčio sąnaudas (1,9 tūkst. Lt) apskaitoje neteisingai registravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė kaip pagrindinės veiklos socialinių išmokų sąnaudas.

Dėl neteisingo darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų registravimo apskaitoje konsoliduotojoje Veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos socialinių išmokų sąnaudos nurodytos 428,7 tūkst. Lt mažesnės, o pagrindinės veiklos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos – 320,3 tūkst. Lt, pagrindinės veiklos kitos sąnaudos – 73,3 tūkst. Lt ir kitos veiklos sąnaudos – 35 tūkst. Lt didesnės (žr. 2 priedą).

1.1.3. Dėl socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų išlaidų registravimo apskaitoje

Kalėjų departamentui pavaldžios įstaigos apskaitoje neteisingai registravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė arba iš viso nenurodė socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų išlaidų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksu⁴ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintu Socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų sudarymo ir jų

2 Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-02-08 įsakymas Nr. 1K-059 (2009-12-24 Nr. 1K-490 redakcija); 11-asis VSAFAS „Sąnaudos“, 12.1 p., 12.10 p.

3 Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-09 įsakymas Nr. 1K-432 (2010-10-26 Nr. 1K-334 redakcija); 24-asis VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“, 10 p.

4 Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso patvirtinimo įstatymas, 2002-06-27 Nr. IX-994, 132 str.

lėšų naudojimo tvarkos aprašu⁵, Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose sudaromi socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondai, kurių lėšos naudojamos nuteistųjų pašalpoms mokėti arba priemonėms, gerinančioms nuteistųjų socialines ar buitines sąlygas, įsigyti.

Audito metu nustatyta, kad Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos nesilaikė 3-ojo VSAFAS⁶ „Veiklos rezultatų ataskaita“ 5 punkto ir 11-ojo VSAFAS⁷ „Sąnaudos“ 12.10 punkto reikalavimų, nes apskaitoje neteisingai registravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė arba iš viso nenurodė socialinių išmokų, skirtų iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų.

Socialinių išmokų iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų registravimas apskaitoje

- Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas nuteistųjų socialines išmokas iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų (19,2 tūkst. Lt) apskaitoje neteisingai užregistravo ir finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė kaip kitos veiklos sąnaudas.
- Marijampolės pataisos namai nuteistųjų socialines išmokas iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų (37,6 tūkst. Lt) finansinėse ataskaitose klaidingai nurodė kaip pagrindinės veiklos kitas sąnaudas.
- Marijampolės pataisos namai ir Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija apskaitoje užregistruotų nuteistųjų socialinių išmokų iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų (112,7 tūkst. Lt) Veiklos rezultatų ataskaitoje nenurodė, kaip pagrindinės veiklos socialinių išmokų sąnaudų.

Dėl neteisingos nuteistųjų socialinių išmokų iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų apskaitos konsoliduotojoje Veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos socialinių išmokų sąnaudos nurodytos 168,8 tūkst. Lt mažesnės, o pagrindinės veiklos kitos sąnaudos – 37,6 tūkst. Lt ir kitos veiklos sąnaudos – 19,2 tūkst. Lt didesnės (žr. 3 priedą).

Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija, registruodama socialines išmokas iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų (99,5 tūkst. Lt), taip pat neregistravo gautų ir panaudotų finansavimo sumų iš kitų šaltinių bei panaudotų finansavimo sumų iš kitų šaltinių pajamų. Dėl to 20-ojo VSAFAS⁸ „Finansavimo sumos“ 4 priedo lentelėje, kuri įeina į finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto sudėtį, gautos finansavimo sumos iš kitų šaltinių ir panaudotos finansavimo sumos iš kitų šaltinių nurodytos 99,5 tūkst. Lt mažesnės.

1.1.4. Dėl Centrinės hipotekos įstaigos tvarkomų registų ir informacinių sistemų plėtros ir vystymo darbų registravimo apskaitoje

Centrinė hipotekos įstaiga, įsigijusi įstaigos tvarkomų registų ir informacinių sistemų plėtros ir vystymo darbus, apskaitoje neregistravo ilgalaikio turto vertės padidėjimo, o visas išlaidas iš karto nurašė į sąnaudas.

2013 metais Centrinė hipotekos įstaiga už 863,9 tūkst. Lt įsigijo įstaigos tvarkomų registų ir

5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-04-14 nutarimas Nr. 475 „Dėl Socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų sudarymo ir jų lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2009-05-13 Nr. 430 redakcija).

6 Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-19 įsakymas Nr. 1K-379 (2009-12-16 Nr. 1K-457 redakcija); 3-asis VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“.

7 Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-02-08 įsakymas Nr. 1K-059 (2009-12-24 Nr. 1K-490 redakcija); 11-asis VSAFAS „Sąnaudos“.

8 Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-06-09 įsakymas Nr. 1K-205 (2011-01-31 Nr. 1K-039 redakcija); 20-asis VSAFAS „Finansavimo sumos“.

informacinių sistemų aptarnavimo, funkcionalumo, plėtos ir vystymo paslaugų. Įvertinus sutarties⁹, pagal kurią įsigytos šios paslaugos, sąlygas, nustatyta, kad nors sutarties objektas įvardijamas kaip įstaigos tvarkomų registų ir informacinių sistemų stebėseną ir aptarnavimas, siekiant užtikrinti nepertraukiamą registų ir informacinių sistemų funkcionalumą, tačiau taip pat numatytas ir programinės įrangos vystymas, tobulinimas ir pritaikymas prie naujų teisės aktų, naujai sukurtos programinės ir esamos programinės įrangos pakeitimų paruošimas darbui ir įdiegimas. Be to, sutartyje¹⁰ išdėstyti plėtos ir vystymo etapai, o paslaugų suteikimo priėmimo–perdavimo aktuose atskirai nurodomi aptarnavimo, funkcionalumo ir plėtos bei vystymo darbai. Dėl to, įstaiga pagal sutartį įsigijo ne tik įstaigos tvarkomų registų ir informacinių sistemų aptarnavimo paslaugas, bet ir šių sistemų naujų galimybių kūrimą.

Audituojamu laikotarpiu Centrinės hipotekos įstaigos tvarkomų registų ir informacinių sistemų plėtos ir vystymo darbams buvo skirta 1703 valandos. Per šį laiką atlikti plėtos ir vystymo darbai nebuvo įvertinti atskira pinigine išraiška, nes pagal sutarties sąlygas įstaiga kiekvieną mėnesį mokėdavo fiksuotą 72 tūkst. Lt sumą, kurią sudarė aptarnavimo, funkcionalumo bei plėtos ir vystymo paslaugų kaina. Paslaugų suteikimo priėmimo–perdavimo aktuose atskirai nenurodžiusi per 1 703 valandas suteiktų plėtos ir vystymo darbų vertės, įstaiga visas išlaidas iš karto nurašė į sąnaudas ir apskaitoje neregistravo ilgalaikio turto vertės padidėjimo. Taigi įstaiga nesivadovavo 13-ojo VSAFAS¹¹ „Nematerialusis turtas“ 35 punkto reikalavimų ir dėl to Finansinėse būklės ataskaitoje ilgalaikio turto ir finansavimo sumų likutį, o Veiklos rezultatų ataskaitoje – pagrindinės veiklos sąnaudas ir pagrindinės veiklos rezultatą nurodė neteisingai.

Atkreipiame dėmesį, kad Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo¹² 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys turi būti sudaromas taip, kad tikrai ir teisingai parodytų viešojo sektoriaus subjekto turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turtą, pinigų srautus.

Teisingumo ministerijai pavaldžios įstaigos ir Teisingumo ministerijai pavaldžiam Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos nesilaikė Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų ir kitų teisės aktų, todėl neužtikrino, kad būtų laikomasi Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto bendrojo apskaitos principo, skelbiančio, kad finansinių ataskaitų rinkiniai turi būti sudaryti taip, kad tikrai ir teisingai parodytų viešojo sektoriaus subjekto turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turtą, pinigų srautus:

- konsoliduotojoje Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2013 m. gruodžio 31 d. duomenis ilgalaikio turto (327 831,49 tūkst. Lt) ir finansavimo sumų (235 906,99 tūkst. Lt) likučiai nurodyti neteisingi;
- konsoliduotojoje Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2013 m. gruodžio 31 d. duomenis dėl nustatytų sąnaudų grupavimo klaidų pagrindinės veiklos socialinių išmokų sąnaudos nurodytos 597,5 tūkst. Lt mažesnės, o pagrindinės veiklos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos – 320,3 tūkst. Lt, pagrindinės veiklos kitos sąnaudos – 110,9 tūkst. Lt ir kitos veiklos sąnaudos – 54,2 tūkst. Lt didesnės.

9 2012-12-14 Centrinės hipotekos įstaigos tvarkomų registų ir informacinių sistemų aptarnavimo paslaugų pirkimo sutartis Nr.F3-88(2012), 2.2 p., 2.3p., 3.1.37p., 4 d.

10 Ten. pat., 4.1 p.

11 Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-07-16 įsakymas Nr. 1K-238 (2009-12-31 Nr. 1K-495 redakcija); 13-asis VSAFAS „Nematerialusis turtas“.

12 Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212.

2. PASTEBĖJIMAI DĖL VALSTYBĖS TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO, DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO

2.1. Dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų įsigyjamų paslaugų

Teisingumo ministerijai pavaldžios Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (toliau – Tarnybos) užtikrina valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą žmonėms, dėl socialinės padėties neįgalintiems realizuoti savo teisių į teisminę gynybą.

Tarnybų funkcijos, susijusios su antrinės teisinės pagalbos teikimu, nustatytos Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme¹³ ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų veiklos nuostatuose¹⁴.

Tarnybų funkcijos:

- organizuoja antrinės teisinės pagalbos teikimą;
- priima sprendimus dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo;
- tikrina, ar asmuo turi teisę gauti antrinę teisinę pagalbą;
- pagal sutartis su advokatais, kurie teikia antrinę teisinę pagalbą, kontroliuoja šių sutarčių vykdymą, moka užmokestį antrinę teisinę pagalbą teikiantiems advokatams ir atlygina kitas jų turėtas antrinės teisinės pagalbos teikimo išlaidas;
- moka užmokestį už antrinės teisinės pagalbos teikimą, pagal kompetenciją atstovauja valstybei, jeigu turi būti išieškomos antrinės teisinės pagalbos išlaidos;
- informuoja gyventojus apie galimybes gauti antrinę teisinę pagalbą ir jos teikimo sąlygas;
- pagal kompetenciją nagrinėja asmenų skundus, pareiškimus dėl advokatų teikiamos (suteiktos) antrinės teisinės pagalbos.

Tarnybos kai kurioms Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme ir Tarnybų veiklos nuostatuose joms priskirtoms funkcijoms, susijusioms su antrinės teisinės pagalbos teikimu, pvz.: prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą priėmimas ir nagrinėjimas, gyventojų konsultavimas dėl galimybės gauti teisinę pagalbą, sprendimų dėl antrinės teisinės pagalbos rengimas ir kt., atlikti įsigijo paslaugų Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka, nors Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių¹⁵ 81 punkte nurodyta, kad Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka galima pirkti paslaugas ir darbus, nepriskirtus įstaigų funkcijoms. Taigi audituojamu laikotarpiu Tarnybos už 506,5 tūkst. Lt įsigijo iš trečiųjų asmenų paslaugų, kurių pagal paslaugų sutartis negalėjo įsigyti.

Pažymime, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo¹⁶ 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad administracines paslaugas teikia tik viešojo sektoriaus subjektai, tačiau Tarnybose pagal sudarytas paslaugų sutartis tretieji asmenys dalyvavo administracinių paslaugų teikimo

13 Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos įstatymas, 2005-01-20 Nr. X-78.

14 Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005-04-05 įsakymas Nr. 1R-105.

15 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543.

16 Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 1999-06-17 Nr. VIII-1234 (2006-06-27 Nr. X-736 redakcija).

procese (priimant ir nagrinėjant pareiškėjo prašymą, priimant sprendimą, informuojant pareiškėją). Taip pat pagal sutartis Tarnybos iš trečiųjų asmenų įsigijo paslaugų ir kitoms Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme ir Tarnybų veiklos nuostatuose Tarnyboms priskirtoms funkcijoms atlikti, pvz.: apskaičiuoti ir tikrinti advokatų užmokestį, sudaryti advokatų budėjimo grafikus, rengti raštus valstybinėms institucijoms ir organizacijoms ir kt.

Visos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sudarė sąlygas paslaugų teikėjams paslaugų teikimo laikotarpiu neatlygintinai naudotis Tarnybose esančia organizacine technika (spausdintuvais, kopijavimo aparatais, telefonine įranga), aprūpino kompiuteriais, kanceliarinėmis ir kitomis priemonėmis. Tarnybos nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo¹⁷ 13 straipsnio, nes suteikė teisę neatlygintinai naudoti valstybės turtą subjektams, kuriems jis negali būti perduotas naudoti neatlygintinai, ir neužtikrino, kad būtų laikomasi šio įstatymo 8¹ straipsnio 4 punkte įtvirtinto viešosios teisės principo, kad sandoriai dėl valstybės turto turi būti sudaromi tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės turtu, nustatytais atvejais ir būdais.

Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos įsigijo dalį paslaugų, susijusių su antrinės teisinės pagalbos teikimu ir priskirtų funkcijų vykdymu, kurių pagal Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo įstatymo 15 straipsnio 2 dalį ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 81 punktą negalėjo įsigyti.

Tarnybos nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, nes suteikė teisę naudotis patikėjimo teise valdomu, naudojamu ir disponuojamu turtu subjektams, kuriems jis negalėjo būti perduotas naudoti neatlygintinai.

2.2. Dėl būtinųjų vykdymo išlaidų apmokėjimo pagal antstolių prašymus

Teisingumo ministerija vykdo programoje „Paslaugos gerinti teismo procesą“ numatytą priemonę „Apmokėti būtinąsias vykdymo išlaidas pagal antstolių prašymus“. Vykdydama šią priemonę, Teisingumo ministerija pagal antstolių prašymus apmoka būtinąsias teismų sprendimų vykdymo išlaidas. Būtinųjų vykdymo išlaidų apmokėjimo tvarka nustatyta teisingumo ministro patvirtintoje Sprendimų vykdymo instrukcijoje¹⁸.

Teisingumo ministerija šiai priemonei įgyvendinti 2013 metais skyrė 1 330 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Teisingumo ministerijos veiklą reglamentuojančiose teisės aktuose nenustatyta funkcija apmokėti būtinąsias vykdymo išlaidas pagal antstolių prašymus, taigi ministerija asignavimus planavo ir panaudojo ne jai priskirtai funkcijai vykdyti.

Teisingumo ministerija neužtikrino, kad būtiniosios vykdymo išlaidos būtų apmokėtos pagal Sprendimų vykdymo instrukcijos nuostatas, t. y. kad antstolių pateiktos būtiniosios vykdymo išlaidos būtų indeksuotos vadovaujantis Sprendimų vykdymo instrukcijos 40 ir 40.1 punktais. Teisingumo ministerija kai kurias atvejais apmokėjo antstolių pateiktas sąskaitas faktūras, kuriose antstoliai indeksavo būtinąsias vykdymo išlaidas taikydami sąskaitos faktūros, o ne vykdomojo dokumento pateikimo vykdyti metu galiojusį ketvirčio vartotojų kainų indeksą. Dėl šios

¹⁷ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2002-05-23 Nr. IX-900 redakcija).

¹⁸ Patvirtinta teisingumo ministro 2005-10-25 įsakymu Nr. 1R-352 (2011-11-14 Nr. 1R-265 redakcija), 35p.

priežasties vienais atvejais ministerija antstolių patirtas būtinašias vykdymo išlaidas apmokėjo didesne suma, negu priklausė, kitais atvejais mažesne suma.

Ankstesnio Valstybės kontrolės audito metu Teisingumo ministerijai buvo teikta rekomendacija imtis priemonių, kad jos atliekama funkcija apmokėti būtinašias vykdymo išlaidas pagal antstolių prašymus būtų įtvirtinta Teisingumo ministerijos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir antstoliai šias išlaidas indeksuotų Sprendimų vykdymo instrukcijoje nustatyta tvarka. Tačiau ministerija nepateikė priemonių, kurių imsis, kad rekomendacija būtų įgyvendinta, ir 2013 metais nesiėmė veiksmų, kad nustatyti neatitikimai būtų pašalinti.

Teisingumo ministerija neįgyvendino ankstesnio audito metu teiktos rekomendacijos ir toliau apmoka būtinašias vykdymo išlaidas pagal antstolių prašymus, nors ši funkcija neįtvirtinta ministerijos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Be to, ministerija neužtikrino teisingo antstolių pateiktų būtinųjų vykdymo išlaidų indeksavimo. Dėl to, vykdydama šią funkciją ministerija neužtikrino, kad valstybės biudžeto asignavimai būtų naudojami pagal teisės aktų nuostatas, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 2 punkte.

2.3. Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos vykdomos veiklos

Kalėjimų departamentas yra Teisingumo ministerijai pavaldi įstaiga, kurios paskirtis – metodiškai vadovauti probacijos tarnyboms ir laisvės atėmimo vietų įstaigoms ir kontroliuoti jų veiklą. Pagrindiniai Kalėjimų departamento veiklos tikslai ir funkcijos nurodyti Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos veiklos nuostatuose¹⁹.

Kalėjimų departamento funkcijos:

- koordinuoja, kaip probacijos tarnybos organizuoja savo veiklą, prižiūri probacijos vykdymo procesą, siekdamas užtikrinti efektyvią ir rezultatyvią šių įstaigų veiklą, taip pat veiksmingą nuteistųjų resocializaciją ir nusikalstamų veikų recidyvo mažinimą;
- koordinuoja nuteistųjų ir suimtųjų užimtumą darbine veikla;
- organizuoja naujų laisvės atėmimo vietų statybą ir jau veikiančių laisvės atėmimo vietų rekonstrukcijos darbus;
- organizuoja ir vykdo Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų centralizuotą materialinį ir techninį aprūpinimą (vykdo viešuosius pirkimus);
- koordinuoja ir pagal kompetenciją kontroliuoja sveikatos priežiūros paslaugų teikimą laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomiems asmenims;
- rengia metinius Kalėjimų departamento veiklos planus, bausmių vykdymo ir probacijos sistemos valstybės kapitalo investicijų projektus;
- prižiūri ir kontroliuoja bausmių, baudžiamojo poveikio priemonių, auklėjamojo poveikio priemonių ir kardomosios priemonės – suėmimo vykdymą Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose;
- prižiūri ir kontroliuoja Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų ūkinę ir finansinę veiklą ir kt.

¹⁹ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012-02-28 įsakymas Nr. 1R-58.

Audito metu nustatyta, kad Kalėjų departamentas, vykdydamas jam pavestas funkcijas, ne visais atvejais užtikrino, kad valstybės biudžeto lėšos ir turtas būtų naudojami laikantis teisės aktų, taupiai ir racionaliai, strategiškai svarbūs projektai būtų įgyvendinti laiku ir tokiu būdu būtų sprendžiamos įkalinimo įstaigų problemos.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą²⁰ Teisingumo ministerijos, kaip asignavimų valdytojos, pareiga užtikrinti, kad programos būtų vykdomos, o skirti asignavimai naudojami teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai. Tačiau ministerija ne visais atvejais ėmėsi pakankamų priemonių, kad jai pavaldus Kalėjų departamentas tinkami vykdytų veiklos nuostatuose ir kituose teisės aktuose jam pavestas funkcijas.

2.3.1. Dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos

2.3.1.1. Dėl elektroninių stebėjimo priemonių ir programinės įrangos joms stebėti nuomos

Teisingumo ministerijai pavaldus Kalėjų departamentas įgyvendina Lietuvos Respublikos probacijos įstatymą²¹. Probacija yra sąlyginė alternatyva paskirtai laisvės atėmimo bausmei (bausmės vykdymo atidėjimas ir lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigų), kurios metu vykdoma probuojamojo priežiūra. Viena iš probacijos priemonių – probuojamiesiems teismo paskirtų įpareigojimų ir draudimų vykdymo stebėjimas elektroninėmis stebėjimo priemonėmis. Siekdamas užtikrinti šios priemonės įgyvendinimą, Kalėjų departamentas įsigijo 100 vnt. elektroninių stebėjimo priemonių ir programinės įrangos joms stebėti nuomos paslaugas.

2012 metų audito metu nustatyta, kad Kalėjų departamentas, sudarydamas 100 vnt. elektroninių stebėjimo priemonių ir programinės įrangos nuomos paslaugas sutartį, pasirinko atsiskaityti pagal fiksuotą kainą, o ne pagal fiksuotą vienos elektroninės stebėjimo priemonės ir programinės įrangos jai stebėti įkainį, kaip nurodyta Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikoje²². Taigi Kalėjų departamentas, neįvertinęs elektroninio stebėjimo priemonių poreikio, sudarė sutartį dėl 100 vnt. stebėjimo priemonių nuomos, kurioje numatė netinkamą atsiskaitymo už paslaugas būdą – įsipareigojo kiekvieną mėnesį paslaugos teikėjui mokėti už 100 vienetų nuomą, nepriklausomai nuo jų faktinio naudojimo. Vykdydamas tokią sutartį, Kalėjų departamentas privalėjo mokėti už priemones, kurių faktiškai nenaudojo.

Pateikus pastabas, Kalėjų departamentas kreipėsi į paslaugos teikėją ir susitarė, kad nuo 2013 metų sausio mėnesio nuomos mokesčiai (20,3 tūkst. Lt) bus skaičiuojamas už 50 vnt. elektroninio stebėjimo įrenginių ir programinės įrangos jiems stebėti paslaugas iki tol, kol naudojamų elektroninių stebėjimo priemonių vienetų skaičius viršys 50 vnt. Taigi, tardamasis su paslaugos teikėju, Kalėjų departamentas neatsižvelgė į faktinį elektroninių stebėjimo priemonių naudojimą (2013 m. sausio 1 dienos duomenimis, naudojamų elektroninių stebėjimo priemonių skaičius buvo 17 vnt.) ir neužtikrino, kad būtų susitarta dėl mokėjimo tik už naudojamų įrenginių skaičių.

²⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430, 5str.

²¹ Lietuvos Respublikos probacijos įstatymas, 2011-12-22 Nr. XI-1860.

²² Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003-02-25 įsakymas Nr. 1S-21 (2008-09-10 Nr. 1S-89 redakcija), III skyrius.

Šio audito metu, įvertinus elektroninių stebėjimo priemonių naudojimą Kalėjimų departamentui pavaldžiose Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apygardų probacijos tarnybose, nustatyta, kad 2013 metų sausio–lapkričio mėnesiais didžiausias naudotų įrenginių skaičius kito nuo 17 iki 44 vienetų. Faktiškai naudojamų įrenginių skaičiui neviršijus 50 vnt., Kalėjimų departamentas 2013 metais sumokėjo 107,9 tūkst. Lt už paslaugas, kurios nebuvo teikiamos. Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos probacijos įstatymo nuostatas, susijusias su probuojamųjų elgesio stebėjimu elektroninėmis stebėjimo priemonėmis, nuo 2012 metų liepos mėn. iki 2013 metų lapkričio mėn. Kalėjimų departamentas sumokėjo 337,7 tūkst. Lt už paslaugas, kurios nebuvo teikiamos pilna apimtimi.

Pažymėtina, kad Teisingumo ministerijos Centralizuotas vidaus audito skyrius 2013 metais atliko vertinimą, kaip įgyvendinamos Probacijos įstatymo nuostatos, ir pateikė ataskaitą, kurioje nurodė, kad sprendimai dėl elektroninių stebėjimo įrenginių diegimo neužtikrino taupaus ir racionalaus valstybės biudžeto lėšų naudojimo, nes tinkamai neišsiaiškinus reikiamo elektroninių stebėjimo įrenginių poreikio ir naudojant įrangą ne visoms asmenų grupėms, kurioms ji gali būti naudojama, didelė dalis išsinuomotų įrenginių buvo nenaudojama.

Kalėjimų departamento sudaryta elektroninių stebėjimo priemonių ir programinės įrangos joms stebėti nuomos sutartis Vilniaus apygardos teismo 2013-09-23 sprendimu pripažinta niekine dėl Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimų, todėl 2014-03-31 sutartis nutraukta.

Kalėjimų departamentas elektroninių stebėjimo priemonių ir programinės įrangos nuomos paslaugos sutartyje nurodęs netinkamą atsiskaitymo už paslaugas būdą (kiekvieną mėnesį paslaugos teikėjui mokėti už fiksuoto stebėjimo priemonių kiekio nuomą), privalėjo mokėti už priemones, kurių faktiškai nenaudojo. Tokia sutartis sudarė sąlygas mokėti už faktiškai nenaudojamą įrenginių kiekį, todėl Kalėjimų departamentas, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos probacijos įstatymo nuostatas, susijusias su probuojamųjų stebėjimu elektroninėmis stebėjimo priemonėmis, nuo 2012 metų liepos mėn. iki 2013 metų lapkričio mėn. paslaugos teikėjui sumokėjo 337,7 tūkst. Lt už paslaugas, kurios nebuvo teikiamos pilna apimtimi, taigi neužtikrino racionalaus ir taupaus lėšų naudojimo, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 6 punkte.

2.3.1.2. Dėl turto perdavimo

Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos – Laisvės atėmimo vietų ligoninė ir Panevėžio pataisos namai – laisvės atėmimo vietų įstaigoms perdavė patikėjimo teise priklausantį turtą (medikamentus) nesilaikydamos teisės aktų, reglamentuojančių turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo.

Pagal Kalėjimų departamento direktoriaus patvirtintą Žmogaus imunodeficito viruso ligos diagnostikos, epidemiologinės priežiūros ir gydymo laisvės atėmimo vietose tvarkos aprašą²³ Laisvės atėmimo vietų ligoninė, organizuodama ir teikdama pirminio ir antrinio lygio ambulatorines sveikatos priežiūros paslaugas, kitoms laisvės atėmimo vietų įstaigoms perdavė 620,2 tūkst. Lt vertės medikamentų, o Panevėžio pataisos namai perdavė 5,4 tūkst. Lt vertės perteklinius medikamentus. Šis turtas buvo perduotas nesuderinus su steigėju – Kalėjimų departamentu – ir turto valdytojams (Laisvės atėmimo vietų ligoninei, Panevėžio pataisos

²³ Kalėjimų departamento direktoriaus 2008-05-09 įsakymu Nr. V-110 patvirtintas Žmogaus imunodeficito viruso ligos diagnostikos, epidemiologinės priežiūros ir gydymo laisvės atėmimo vietose tvarkos aprašas.

namams) nepriėmus sprendimų dėl turto perdavimo. Be to, turto (medikamentų) perdavimo–priėmimo aktuose nenurodytas perdavimo būdas ir turto vieneto kaina. Dėl to minėtos įstaigos nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo²⁴ 9 straipsnio 1 punkto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtinto Valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašo²⁵.

Kalėjimo departamentui pavaldžios įstaigos – Laisvės atėmimo vietų ligoninė ir Panevėžio pataisos namai – perdavė kitoms įstaigoms patikėjimo teise priklausantį 625,6 tūkst. Lt vertės turtą (medikamentus), nepriėmusios sprendimų dėl turto perdavimo, be steigėjo – Kalėjimų departamento – sutikimo, perdavimo–priėmimo aktuose nenurodžiusios perdavimo būdo ir turto kainos. Todėl nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnio 1 punkto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-01-05 nutarimu Nr. 16 patvirtinto Valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašo reikalavimų.

2.3.2. Kiti pastebėjimai

2.3.2.1. Dėl Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos įgyvendinimo

Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategiją (toliau – Strategija) ir jos įgyvendinimo priemonių 2009–2017 metų planą²⁶. Apskaičiuota, kad šiai strategijai įgyvendinti reikės 602,9 mln. Lt lėšų. Modernizavimo strategijos įgyvendinimo priemonių plane numatytos naujų įkalinimo įstaigų statybos, perkėlimo ir jau esamų įkalinimo įstaigų rekonstrukcijos priemonės (žr. 4 priedą), kurias įgyvendinus būtų sprendžiamos įkalinimo įstaigų perpildymo problemos, užtikrinama asmenų laikymo įkalinimo įstaigose sąlygų atitiktis Lietuvos ir tarptautinių teisės aktų reikalavimams, pagerėtų personalo darbo sąlygos ir atpigėtų naujų ir rekonstruotų laisvės atėmimo vietų eksploatacija.

Teisingumo ministerijai pavesta koordinuoti Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategiją ir jos įgyvendinimo priemonių planą ir kontroliuoti, kaip jie įgyvendinami²⁷. Teisingumo ministerijos sudarytai laisvės atėmimo vietų modernizavimo darbo grupei buvo pavesta iki 2013 m. gegužės 1 d. peržiūrėti Strategiją ir jos įgyvendinimo priemonių planą. Darbo grupė pateikė siūlymus dėl preliminaraus lėšų poreikio tikslinimo ir Strategijos priemonių plano koregavimo numatant vėlesnius priemonių įgyvendinimo laikotarpius. Remdamasi šiais siūlymais Teisingumo ministerija parengė Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos pakeitimo projektą ir kreipėsi į atitinkamas valdžios institucijas dėl strategijos pakeitimo, tačiau 2013 metų gruodžio 31 dienai Strategijos pakeitimai nebuvo patvirtinti.

Naujų įkalinimo įstaigų statyba

Pagal Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos priemonių planą 2015 metais turėtų būti pastatytos naujos įkalinimo įstaigos Vilniuje, Klaipėdoje, Šiauliuose, o 2017 metais – Panevėžyje.

24 Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2002-05-23 Nr. IX-900 redakcija), 9 str. 1 d.

25 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-01-05 nutarimas Nr. 16 „Dėl Valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2.2 p., 4.1p., 8 p.

26 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-09-30 nutarimas Nr. 1248.

27 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-09-30 nutarimas Nr. 1248, 2 p.

Galimybių studijos, kuriose naujas įkalinimo įstaigas siūloma statyti viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės būdu, parengtos 2011 metais. Tačiau šios studijos ir kartu su jomis pateikiami viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės projektai audituojamu laikotarpiu vis dar buvo derinami su kitomis valdžios institucijomis. Esant tokiai situacijai, gali būti nepasiektas Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijoje numatytas tikslas – pastačius naujas įkalinimo įstaigas, jau 2015 metais išspręsti įkalinimo įstaigų perpildymo problemą.

Įkalinimo įstaigų perkėlimas

Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijoje numatyta 2014 metais iškelti Lukiškių kalėjimą į Pravieniškių kalėjimą. Dar 2011 metais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁸ šią priemonę nutarta įgyvendinti viešojo ir privataus subjektų partnerystės būdu. Įgyvendinti šį projektą ir pasirašyti partnerystės sutartį su privačiu subjektu, laimėjusiu viešąjį pirkimą, Vyriausybė²⁹ pavedė Kalėjimų departamentui. Pažymėtina, kad 2009 metais Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos priemonių plane buvo numatytas 17 982 tūkst. Lt preliminarus lėšų poreikis Lukiškių kalėjimui iškelti į Pravieniškių kalėjimą, o 2011 metais Vyriausybė³⁰ priemonei įgyvendinti patvirtino 103 861,1 tūkst. Lt.

Privataus subjekto atranka Lukiškių tardymo izoliatoriui-kalėjimui iškelti iš Vilniaus centrinės dalies konkurencinio dialogo būdu pradėta vykdyti 2012 m. birželio mėn., o po beveik pusantų metų trukusių viešojo pirkimo procedūrų 2013 m. lapkričio mėn. Kalėjimų departamentas priėmė sprendimą baigti pirkimo procedūras, atmetus visus tiekėjų pasiūlymus dėl pasiūlytų per didelių kainų. Kalėjimų departamentas, baigęs viešojo pirkimo procedūras konkurencinio dialogo būdu, kreipėsi į Viešųjų pirkimų tarnybą dėl galimybės toliau vykdyti privataus subjekto atranką neskelbiamų derybų būdu, tačiau leidimas nebuvo gautas, nes Viešųjų pirkimų tarnyba, atlikusi konkurencinio dialogo būdu vykdyto viešojo pirkimo vertinimą, nustatė Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimų. 2013 metais Kalėjimų departamentui nepasirašius sutarties su privataus sektoriaus subjektu dėl partnerystės projekto įgyvendinimo ir nepradėjus partnerystės projekte numatytų darbų, Lukiškių kalėjimas į Pravieniškes 2014 metais nebus perkeltas.

Pažymime, kad 2014 metais Kalėjimų departamentas atnaujino viešųjų pirkimų procedūras konkurencinio dialogo būdu privataus subjekto atrankai Lukiškių tardymo izoliatoriui-kalėjimui iškelti.

Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos priemonių plane 2014 metais numatyta iškelti Laisvės atėmimo vietų ligoninę. Šiai priemonei įgyvendinti Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijoje numatyta 35 470 tūkst. Lt. Priemonę įgyvendina Laisvės atėmimo vietų ligoninė, vykdydama investicijų projektą „Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“. Įgyvendinant investicijų projektą pastatų rekonstrukcijos darbams atlikti ir įrangai įsigyti nuo 2005 metų panaudota 24 044 tūkst. Lt. Audito metu, įvertinus Pravieniškių gydymo ir pataisos namų pastatų, į kuriuos turi būti perkelta Laisvės atėmimo vietų ligoninė, rekonstrukcijos ir patalpų įrengimo baigtumą, nustatyta, kad Laisvės atėmimo vietų ligoninės iškėlimo I etapo darbai buvo užbaigti. Tačiau II etapo darbai: priėmimo skyriaus įrengimas, teritorijos sutvarkymas, dar nebuvo baigti, o III etapo darbai net nepradėti. Teisingumo ministerijos lėšų planavimas 2014–2016 metams rodo, kad skirti lėšų

28 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-05-18 nutarimas Nr. 571 „Dėl partnerystės projekto įgyvendinimo“.

29 Ten pat., 2 p.

30 Ten pat., 1.3 p.

Laisvės atėmimo vietų ligoninei perkelti planuojama ir 2015 metais, todėl 2014 metais, kaip planuota Vyriausybės nutarime³¹, Laisvės atėmimų vietų ligoninė nebus iškelta.

Įkalinimo įstaigų rekonstravimas

Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos priemonių plane numatyta iki 2016 metų rekonstruoti Alytaus pataisos namų statinius. Įgyvendinat šią priemonę, 2011 metais Alytaus pataisos namų bendrabučio Nr. 2 rekonstrukcijai buvo panaudota 575 tūkst. Lt: už juos įsigytas rekonstrukcijos techninis projektas, atlikta jo ekspertizė, atlikti pastato konstrukcijų tyrinėjimo darbai ir kt., tačiau pastato rekonstrukcijos darbai iki šiol nebuvo vykdomi ir neįtraukti į Lietuvos Respublikos teisingumo ministro valdymo sričių 2014–2016 metų strateginį veiklos planą³². Todėl Alytaus pataisos namų statinių rekonstrukcija iki 2016 metų nebus atlikta.

Įvertinus, kaip įgyvendinamos Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos priemonės, nustatyta, kad daugiau kaip pusė priemonių nebus įgyvendinta laiku, todėl ir toliau bus neužtikrinama asmenų laikymo įkalinimo įstaigose sąlygų atitikties Lietuvos ir tarptautinių teisės aktų reikalavimams. Dėl šios priežasties Teisingumo ministerija moka nuteistiesiems kompensacijas už netinkamas kalinimo sąlygas. Teismų sprendimais 2010–2013 metais nuteistiesiems dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų priteista 280,9 tūkst. Lt turtinės ir (ar) neturtinės žalos atlyginimo.

Teisingumo ministerija, remdamasi teismų sprendimais, 2010–2013 metais nuteistiesiems dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų išmokėjo 280,9 tūkst. Lt turtinės ir (ar) neturtinės žalos atlyginimo, nes Teisingumo ministerija ir jai pavaldus Kalėjų departamentas neužtikrino, kad Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijoje patvirtintos priemonės būtų įgyvendinamos laiku ir asmenų laikymo įkalinimo įstaigose sąlygos atitiktų Lietuvos ir tarptautinių teisės aktų reikalavimus.

2.3.2.2. Dėl investicijų projekto „Radijo ryšio blokavimo sistemos diegimas įkalinimo įstaigose“ įgyvendinimo

Nuo 2011 metų Kalėjų departamentas įgyvendina investicijų projektą „Radijo ryšio blokavimo sistemos diegimas įkalinimo įstaigose“, kuriuo siekiama įdiegti mobiliojo radijo ryšio blokavimo sistemą, kad būtų geriau palaikoma viešoji tvarka įkalinimo įstaigose ir užtikrintas Lietuvos Respublikos baudinių vykdymo kodekso nuostatų, susijusių su draudimu nuteistiesiems turėti mobiliuosius telefonus, įgyvendinimas.

Pagal teisingumo ministro patvirtintus investicijų projektus³³ mobiliojo radijo ryšio blokavimo sistemą įkalinimo įstaigose buvo planuota įdiegti dar 2011 metais, tačiau ir 2013 metų gruodžio 31 d. įranga dar nebuvo įdiegta nė vienoje įkalinimo įstaigoje dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų ir tiekėjo nesugebėjimo įvykdyti sutartyje nustatytų įsipareigojimų.

Kalėjų departamento vykdyti viešieji pirkimai:

- 2011 metais viešojo pirkimo procedūros buvo baigtos atmetus visus tiekėjų pateiktus pasiūlymus. Pasiūlymai atmesti dėl pasiūlytų per didelių kainų.
- 2012 metais atlikus viešojo pirkimo procedūros pasirašyta sutartis dėl įrangos įdiegimo, tačiau tiekėjui nesugebėjus įvykdyti sutartyje nustatytų įsipareigojimų, sutartis buvo

31 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-09-30 nutarimas Nr. 1248.

32 Ten pat.

33 Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2011-03-07 įsakymas Nr. 1R-67.

- nutraukta.
- 2013 metais atlikus viešojo pirkimo procedūras pasirašyta sutartis dėl radijo ryšio blokavimo įrangos įdiegimo įkalinimo įstaigose ir sumokėtas 814 tūkst. Lt avansas.

Kalėjimų departamentui laiku neįgyvendinus investicijų projekto, šiam departamentui pavaldžios įstaigos, siekdamos užtikrinti mobiliojo radijo ryšio blokavimą laisvės atėmimo vietų teritorijose, už 36 tūkst. Lt įsigijo pasyvaus budėjimo režimu dirbančią mobiliojo radijo ryšio blokavimo įrangą, kuri technologiškai nepajėgi blokuoti mobiliojo radijo ryšio dėl įkalinimo įstaigų teritorijų ploto ir statinių konstrukcijų.

Kalėjimų departamentas investicijų projektui „Radijo ryšio blokavimo sistemos diegimas įkalinimo įstaigose“ įgyvendinti panaudojo 850 tūkst. Lt, tačiau mobiliojo radijo ryšio blokavimo įranga nė vienoje įkalinimo įstaigoje iki 2013 metų gruodžio 31 d. nebuvo įdiegta. Dėl to neužtikrinamas Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso nuostatų, susijusių su draudimu nuteistiesiems turėti mobiliuosius telefonus, įgyvendinimas ir visuomenės saugumas.

2.3.2.3. Dėl piniginių išmokų nuteistiesiems skyrimo

Laisvės atėmimo vietų įstaigose bausmę atliekantiems nuteistiesiems skiriamos išmokos iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų areštinių arba pataisos įstaigų išlaikymui³⁴, arba iš laisvės atėmimo vietose sudaromų socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų³⁵.

Pagal Vyriausybės patvirtintą Socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų sudarymo ir jų lėšų naudojimo tvarkos aprašą³⁶ fondų lėšos pirmiausia naudojamos pašalpoms nuteistiesiems mokėti arba, jei išmokėjus visas apraše nustatytas pašalpas fonduose lieka lėšų, jos gali būti skiriamos medikamentams, vadovėliams, kitoms mokymo, savišvietos, kultūros ir sporto priemonėms, taip pat kitoms priemonėms, gerinančioms nuteistųjų socialines ar buitines sąlygas, įsigyti. Taigi šiame apraše aiškiai nurodyta, kad fondo lėšos pirmiausia naudojamos socialinėms išmokoms mokėti.

Pagal Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksą³⁷ nuteistiesiems kartą per mėnesį iš areštinės arba pataisos įstaigos lėšų gali būti išmokama iki 0,3 MGL dydžio išmoka, o kriterijus, pagal kuriuos gali būti skiriamos išmokos, išmokų skyrimo ir mokėjimo taisyklės nustato Kalėjimų departamento direktorius. Tačiau Kalėjimų departamento direktoriaus patvirtintose Piniginių išmokų nuteistiesiems skyrimo ir mokėjimo taisyklėse³⁸ kriterijai, pagal kuriuos gali būti skiriamos piniginės išmokos, nenustatyti. Nenustačius aiškių kriterijų, kuriais remiantis nuteistiesiems gali būti skiriamos piniginės išmokos, sudaromos sąlygos išmokoms mokėti naudoti valstybės biudžeto asignavimus, o ne socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų lėšas.

Audito metu nustatyta, kad, esant tokiam teisinio reglamentavimo neapibrėžtumui dėl piniginių išmokų skyrimo, laisvės atėmimo vietų įstaigos 2013 metais išmokoms mokėti panaudojo 343,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, o ne socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems

34 Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso patvirtinimo įstatymas, 2002-06-27 Nr. IX-994, 173 str. 7 d.

35 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-04-14 nutarimas Nr. 475 „Dėl Socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų sudarymo ir jų lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2009-05-13 Nr. 430 redakcija).

36 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-04-14 nutarimas Nr. 475 „Dėl Socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų sudarymo ir jų lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2009-05-13 Nr. 430 redakcija).

37 Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso patvirtinimo įstatymas, 2002-06-27 Nr. IX-994, 173 str. 7 d.

38 Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2005-12-23 įsakymas Nr. 4/07-260.

fondų lėšų. Pažymėtina, kad 2013 metais 1 134,5 tūkst. Lt iš šių fondų buvo panaudota ne išmokoms mokėti, o priemonėms, gerinančioms nuteistųjų socialines ar buitines sąlygas, įsigyti. Dėl to nebuvo užtikrintas taupus valstybės biudžeto lėšų panaudojimas.

Esant teisinio reglamentavimo neapibrėžtumui dėl piniginių išmokų nuteistiesiems skyrimo, laisvės atėmimo vietų įstaigos 2013 metais išmokoms mokėti panaudojo 343,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, o ne socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų lėšų, kurios turėtų būti pirmiausia naudojamos išmokoms mokėti. Dėl to nebuvo užtikrintas taupus valstybės biudžeto lėšų panaudojimas.

2.3.2.4. Dėl Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų aprūpinimo tarnybine uniforma

Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statute³⁹ nurodyta, kad pareigūnai dėvi Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas nustatyto pavyzdžio tarnybines uniformas su rangų ženklais ir simbolika. Uniformos išduodamos nemokamai. Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos pareigūnams aprūpinti tarnybinėmis uniformomis 2013 metais panaudojo 902,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, tačiau pareigūnai nebuvo aprūpinti visomis privalomomis tarnybinės uniformos dalimis, o kai kurios tarnybinių uniformų dalys buvo įsigytos skirtingomis kainomis.

Dėl aprūpinimo tarnybinėmis uniformomis

Daugiausia tarnybinių uniformų reikia jaunesniesiems pareigūnams ir pareigūnams, nes jų skaičius Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose yra didžiausias, tačiau skiriamas finansavimas tarnybinėms uniformoms įsigyti neužtikrina, kad pareigūnai būtų aprūpinti visomis privalomomis tarnybinės uniformos dalimis.

1 lentelė. Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų jaunesniųjų pareigūnų ir pareigūnų, aprūpintų tarnybine uniforma, skaičius

Įstaiga	Jaunesniųjų pareigūnų skaičius (2013-12-31 duomenimis)	Jaunesniųjų pareigūnų, aprūpintų visa tarnybine uniforma, skaičius (2013-12-31 duomenimis)		Pareigūnų skaičius (2013-12-31 duomenimis)	Pareigūnų, aprūpintų visa tarnybine uniforma, skaičius (2013-12-31 duomenimis)	
		skaičius	proc.		skaičius	proc.
Kalėjimų departamentas	X	X	X	18	0	0
Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija	389	274	70	116	0	0
Laisvės atėmimo vietų ligoninė	148	Įstaiga nepateikė tikslios informacijos		24	0	0
Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas	212	0	0	46	0	0
Vilniaus pataisos namai	188	49	26	36	11	31
Alytaus pataisos namai	180	30	17	48	0	0
Marijampolės pataisos namai	158	0	0	47	0	0
Kybartų pataisos namai	104	10	10	29	0	0
Panevėžio pataisos namai	74	0	0	15	0	0

³⁹ Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto patvirtinimo įstatymas, 2000-04-18 Nr. VIII-1631, 18 str. 2 d.

Šiaulių tardymo izoliatorius	111	0	0	28	0	0
Kauno tardymo izoliatorius	98	0	0	23	0	0
Kauno nepilnamečių tardymo izoliatorius-pataisos namai	91	83	91	31	0	0

Šaltinis – Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pateikta informacija

Audito metu nustatyta, kad Lukiškių tardymo izoliatoriuje-kalėjime, Marijampolės ir Panevėžio pataisos namuose, Šiaulių ir Kauno tardymo izoliatoriuose jaunesnieji pareigūnai neaprupinti visomis tarnybinės uniformos dalimis, o Vilniaus, Alytaus ir Kybartų pataisos namuose visa tarnybine uniforma aprūpinta maža pareigūnų dalis. Tik Vilniaus pataisos namuose dalis pareigūnų yra aprūpinti visomis tarnybinės uniformos dalimis.

Teisingumo ministro patvirtintoje Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos bei jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių jaunesniųjų pareigūnų, pareigūnų, vyresniųjų ir vyriausiųjų pareigūnų tarnybinės uniformos dėvėjimo tvarkoje⁴⁰ numatyta, kad Kalėjimų departamento bei jam pavaldžių įstaigų jaunesniesiems pareigūnams, pareigūnams, vyresniesiems ir vyriausiesiems pareigūnams, kurių turima tarnybine uniforma tinkama dėvėti tarnyboje ir kuriems pagal patvirtintas tarnybinės uniformos dėvėjimo normas priklauso išduoti atskiras uniformos dalis, vietoj jų gali būti mokama pinigine kompensacija – 30 procentų priklausančios išduoti tarnybinės uniformos vertės, apskaičiuotos pagal tuo metu galiojančias kainas.

Pareigūnai, negavę pagal patvirtintas normas jiems priklausančių tarnybinės uniformos dalių, kreipiasi į įstaigas dėl piniginių kompensacijų išmokėjimo arba į teismus dėl žalos atlyginimo už tarnybinių uniformų ar jos dalių neišdavimą.

2 lentelė. Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų, kurie kreipėsi į įstaigą ar į teismą dėl kompensacijos už tarnybinės uniformos neišdavimą, skaičius

Įstaiga	Pareigūnų, kurie kreipėsi į įstaigą, skaičius	Pareigūnų, kurie kreipėsi į teismus, skaičius	Priteistas turtinės žalos atlyginimas (kompensacija), tūkst. Lt	Išmokėtas turtinės žalos atlyginimas (kompensacija), tūkst. Lt
Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas	32	65	45,5	20,9
Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija	364	295	21,3	21,3
Vilniaus pataisos namai	80	0	0	0
Laisvės atėmimo vietų ligoninė	108	59	0	0
Šiaulių tardymo izoliatorius	0	18	0	0
Alytaus pataisos namai	169	68	0	0
Kauno nepilnamečių tardymo izoliatorius-pataisos namai	127	61	21,8	20,5
Klaipėdos apygardos probacijos tarnyba	1	0	0	0
Iš viso:	881	566	88,6	62,7

Šaltinis – Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pateikta informacija

⁴⁰ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003-04-25 įsakymas Nr. 128, 1 p.

Dėl nepakankamų valstybės biudžeto asignavimų tarnybinei uniformai įsigyti skyrimo, 566 pareigūnai kreipėsi į teismus dėl piniginių kompensacijų už tarnybinės uniformos neišdavimą išmokėjimo. Teismų sprendimais pareigūnams priteista 88,6 tūkst. Lt, o 2013 metais išmokėta 62,7 tūkst. Lt turinės žalos atlyginimo dėl netinkamo aprūpinimo tarnybine uniforma.

Dėl tarnybinių uniformų įsigijimo

Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos aprūpino pareigūnus tarnybine uniforma decentralizuotai. Tarnybinės uniformos buvo įsigyjamoms pagal tas pačias technines specifikacijas, parengtas pagal teisingumo ministro patvirtintus pavyzdžius⁴¹. Įvertinus Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų tarnybinių uniformų įsigijimo kainas, nustatyta, kad pavaldžios įstaigos tas pačias uniformos dalis įsigijo skirtingomis kainomis. Kainos skyrėsi iki 59,07 Lt už vienetą. Taigi įsigyjant tarnybines uniformas decentralizuotai tam tikros uniformos dalys buvo įsigytos nevienodomis kainomis.

Pažymime, kad, jeigu Kalėjimų departamentas pirktų tarnybines uniformas centralizuotai, būtų įsigyjama daugiau tarnybinės uniformos vienetų ir tai leistų derėtis dėl mažesnių ir vienetų kainų, didesnių nuolaidų. Dėl to valstybės biudžeto lėšos būtų naudojamos taupiau ir efektyviau.

Kalėjimų departamentui ir Kalėjimų departamentui pavaldžioms įstaigoms neskiriant pakankamo finansavimo pareigūnų tarnybinei uniformai įsigyti ir neišduodant pareigūnams pagal patvirtintas normas priklausančių tarnybinės uniformos dalių, teismų sprendimais pareigūnams iš valstybės biudžeto asignavimų sumokėta 62,7 tūkst. Lt kompensacijų dėl netinkamo aprūpinimo tarnybine uniforma.

2.3.2.5. Dėl nuteistųjų įdarbinimo

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso⁴² 125 straipsnio 4 punktą reglamentuoja, kad nuteistieji į darbą paprastai įtraukiami pataisos įstaigose (Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose) ir valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų. Nuteistųjų, įdarbinamų pataisos įstaigose ir valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų, įdarbinimo, darbo apmokėjimo ir priedų mokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas Suimtųjų ir nuteistųjų darbo apmokėjimo tvarkos aprašas⁴³. Taip pat Bausmių vykdymo kodekse⁴⁴ nurodyta, kad, įdarbinant nuteistuosius ne pataisos įstaigose ir ne valstybės įmonėse prie pataisos namų, turi būti laikomasi nuteistųjų izoliavimo ir apsaugos reikalavimų, tačiau įdarbinimo tvarka ir sąlygos teisės aktuose neregamentuotos.

Audito metu nustatyta, kad nuteistosios dirbo pas fizinius ir juridinius asmenis pagal Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos Panevėžio pataisos namų ir trečiųjų asmenų sudarytas paslaugų sutartis. Įvertinus šių sutarčių turinį nustatyta, kad Panevėžio pataisos namai su darbu suteikiančiais fiziniais ar juridiniais asmenimis sudarė sutartis dėl konkrečių paslaugų atlikimo, pvz.; obuolių skynimo (rūšiavimo), plastiko atliekų rūšiavimo, pagalbinių virtuvės darbų. Taigi

41 Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012-07-20 įsakymas Nr. 1R-199.

42 Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas, 2002-06-27 Nr. IX-994.

43 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-02-13 nutarimas Nr. 228.

44 Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas, 2002-06-27 Nr. IX-994.

pataisos namai tretiesiems asmenims teikė paslaugas, nors įstaigos veiklos nuostatuose teikti šias paslaugas nenumatyta⁴⁵.

Panevėžio pataisos namuose baudmę atliekančios nuteistosios dirbo pas fizinius ir juridinius asmenis pagal įstaigos sudarytas paslaugų sutartis. Pagal jas buvo teikiamos paslaugos, nenumatytos įstaigos veiklos nuostatuose.

3. REKOMENDACIJOS

Atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus ir siekdami, kad Teisingumo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos pateiktų teisingas finansines ir kitas ataskaitas ir skirtus asignavimus naudotų teisėtai, Teisingumo ministerijai rekomenduojame:

1. Spręsti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų veiklos optimizavimo klausimą, siekiant atsisakyti būtinybės pirkti paslaugas iš trečiųjų asmenų ir užtikrinti, kad antrinės teisinės pagalbos paslaugas teiktų tik Tarnybų darbuotojai, išskyrus teisės aktų numatytus atvejus (ataskaitos 2.1 poskyris, 11–12 psl.).
2. Įvertinti Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos įgyvendinimo galimybes ir imtis priemonių, kad asmenų laikymo įkalinimo įstaigose sąlygos atitiktų Lietuvos ir tarptautinių teisės aktų reikalavimus (ataskaitos 2.3.2.1 poskyris, 16–18 psl.).

Kalėjimų departamentui rekomenduojame:

1. Užtikrinti, kad Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose būtų ištaisytos nustatytos apskaitos klaidos ir neatitikimai (ataskaitos 1.1.2–1.1.3 skirsniai, 7–9 psl.).
2. Įpareigoti Kalėjimų departamentui pavaldžias įstaigas turtą perduoti, turto valdytojams priėmus sprendimus, turto perdavimą suderinti su steigėju ir įforminti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka (ataskaitos 2.3.1.2 poskyris, 15–16 psl.).
3. Įvertinti Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų aprūpinimą tarnybine uniforma ir imtis priemonių, kad pareigūnai būtų aprūpinti visomis privalomomis tarnybinės uniformos dalimis (ataskaitos 2.3.2.4 poskyris, 20–22 psl.).
4. Inicijuoti Kalėjimų departamento direktoriaus patvirtintų Piniginių išmokų nuteistiesiems skyrimo ir mokėjimo taisyklių pakeitimus, nustatant atvejus ir kriterijus, kuriais remiantis gali būti skiriamos piniginės išmokos nuteistiesiems (ataskaitos 2.3.2.3 poskyris, 19–20 psl.).
5. Imtis priemonių, kad nuteistųjų įdarbinimo sąlygas ir tvarką ne pataisos įstaigose ir ne valstybės įmonėse prie pataisos namų reglamentuotų teisės aktai, ir įpareigoti pavaldžias įstaigas nesudaryti paslaugų teikimo sutarčių, pagal kurias būtų įdarbinami nuteistieji ne pataisos įstaigose ir ne valstybės įmonėse prie pataisos namų, kol nebus reglamentuotas nuteistųjų įdarbinimas (ataskaitos 2.3.2.5 poskyris, 22–23 psl.).

Atkreipiame dėmesį, kad Teisingumo ministerija iki šiol neįteisino vykdomos funkcijos – apmokėti būtinais vykdymo išlaidas pagal antstolių prašymus ministerijos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka – ir neužtikrino teisingo antstolių pateiktų būtinųjų vykdymo išlaidų indeksavimo (rekomendacija teikta atlikus 2012 metų auditą Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje).

⁴⁵ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003-06-04 įsakymas Nr. 168

Rekomendacijos dėl ataskaitoje nurodytų reikšmingų dalykų, nustatytų pavaldžiose įstaigose, šioms įstaigoms buvo pateiktos siunčiant raštus (žr. 5 priedą).

Rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 6 priedą) pateikti audituojamo subjekto tolesni veiksmai ir rekomendacijų įgyvendinimo terminai.

4-ojo audito departamento direktorius

Rimvidas Aleliūnas

4-ojo audito departamento l. e. p. vyriausioji valstybinė auditorė

Rosita Griciūtė

Auditas atliktas, vykdant 2013-08-01 pavedimą Nr. P-40-3

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Rosita Griciūtė (grupės vadovė)

Rima Peškaitytė

Kristina Sinkevičiūtė-Kryževičienė (iki 2014-06-09)

Inga Norkevičiūtė-Birenė (nuo 2014-04-25)

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Teisės aktai

1. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto patvirtinimo įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 26 d. nutarimas Nr. 478 „Dėl Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“.

Išlaidų srityje:

1. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas.
2. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 5 d. nutarimas Nr. 432 „Dėl Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašo patvirtinimo“.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 1167 „Dėl Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimas Nr. 650 „Dėl Darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 13 d. nutarimas Nr. 228 „Dėl Suimtųjų ir nuteistųjų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas 2001 m. sausio 22 d. Nr. 69 „Dėl Advokatams už antrinės teisinės pagalbos teikimą ir koordinavimą mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“.
12. Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. 1S-21 „Dėl Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“.
13. Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 26 d. įsakymas Nr. 1S-26 „Dėl Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“.
14. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. balandžio 25 d. įsakymas Nr. 128 „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos bei jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių pareigūnų tarnybinės uniformos išdavimo normų bei dėvėjimo tvarkos patvirtinimo“.
15. Valstybinės teismo medicinos tarnybos prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2012-01-23 įsakymu Nr. 30 patvirtinti Tarnybinių atlyginimų koeficientų nustatymo principai bei papildomo apmokėjimo už darbą ir skatinimo nuostatai.
16. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas „Dėl Pareigybių, į kurias paskirtiems Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų pareigūnams mokamos priemokos už darbą pavojingomis sąlygomis, sąrašo ir šių priemokų dydžių ir priemokų už darbą pavojingomis darbo sąlygomis Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų pareigūnams skyrimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“.
17. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005 m. spalio 27d. įsakymas Nr. 1R-352 „Dėl Sprendimų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“.

Socialinių išmokų srityje:

1. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 14 d. nutarimas Nr. 475 „Dėl Socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų sudarymo ir jų lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
4. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 4/07-260 „Dėl Piniginių išmokų arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems skyrimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“.

Turto srityje:

1. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 5 d. nutarimas Nr. 16 „Dėl Valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašo patvirtinimo“.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1890 „Dėl Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos patvirtinimo“.
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1250 „Dėl Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarimas Nr. 1524 „Dėl valstybės materialiojo turto nuomos“.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 25 d. nutarimas Nr. 472 „Dėl Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 11 d. nutarimas Nr. 878 „Dėl Tarnybinių gyvenamųjų patalpų naudojimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.
10. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. birželio 7 d. įsakymas Nr. D1-322/1K-206 „Dėl Nuompinigių už valstybės materialiojo turto nuomą skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.
11. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2011 m. rugpjūčio 2 d. įsakymas Nr. V-221 „Dėl Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių įstaigų patikėjimo teise valdomo turto nuomos parduotuvių nuteistiesiems (suimtiesiems) veiklai viešojo konkurso būdu tvarkos taisyklių patvirtinimo“.

Pajamų srityje:

1. Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimas Nr. 1458 „Dėl konkrečių valstybės rinkliavos dydžių ir šios rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“.

Kita:

1. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas.
2. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 30 d. nutarimas Nr. 1248 „Dėl Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos ir jos įgyvendinimo priemonių 2009–2017 metų plano patvirtinimo“.
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 9 d. nutarimas Nr. 851 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

6. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. 1R-105 „Dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų steigimo ir viešųjų įstaigų Vilniaus viešosios advokatų kontoros bei Šiaulių viešosios advokatų kontoros pertvarkymo“.
7. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. birželio 4 d. įsakymas Nr. 168 „Dėl Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių įstaigų nuostatų patvirtinimo“.
8. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. vasario 28 d. įsakymas „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo“.
9. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. liepos 20 d. įsakymas „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų tarnybinės uniformos su pareigūnų tarnybinių rangų ženklais ir simbolikos pavyzdžių patvirtinimo“.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų iš
 valstybės biudžeto registravimas apskaitoje

Įstaigos pavadinimas	Įtaka VRA sąnaudoms dėl neteisingos apskaitos (tūkst. Lt)	Veiklos rezultatų ataskaitos straipsniai			
		B.I „Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo“	B.X „Socialinių išmokų“	B.XIV „Kitos“	D.III „Kitos veiklos sąnaudos“
Alytaus pataisos namai	Didesnės (+)			+1,6	+35,0
	Mažesnės (-)	-1,9	-34,8		
Marijampolės pataisos namai	Didesnės (+)			+91,5	
	Mažesnės (-)		-91,5		
Panevėžio pataisos namai	Didesnės (+)	+31,9			
	Mažesnės (-)		-31,9		
Laisvės atėmimo vietų ligoninė	Didesnės (+)	+127,5			
	Mažesnės (-)		-127,5		
Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas	Didesnės (+)	+162,8			
	Mažesnės (-)		-143,0	-19,8	
Iš viso:		+320,3	-428,7	+73,3	+35,0

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 3 priedas

Socialinių išmokų iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų registravimas apskaitoje

Įstaigos pavadinimas	Įtaka VRA sąnaudoms dėl neteisingos apskaitos (tūkst. Lt)	Veiklos rezultatų ataskaitos straipsniai		
		B.X „Socialinių išmokų“	B.XIV „Kitos“	D.III „Kitos veiklos sąnaudos“
Marijampolės pataisos namai	Didesnės (+)		+37,6	
	Mažesnės (-)	-50,1		
Pravieniškių pataisos namai- atviroji kolonija	Didesnės (+)			
	Mažesnės (-)	-99,5		
Lukiškių tardymo izoliatorius- kalėjimas	Didesnės (+)			
	Mažesnės (-)	-19,2		+19,2
Iš viso:		-168,8	+37,6	+19,2

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 4 priedas

Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos įgyvendinimo priemonių 2009–2017 metų planas

Priemonės	Įvykdymo terminas (metai)	Atsakingi vykdytojai
Vilniuje, Rasų g. 6, nugriovus nenaudojamus valstybės įmonės prie Pravieniškių 1-ųjų pataisos namų ir Vilniaus 2-ųjų pataisos namų patikėjimo teise valdomus valstybės pastatus ir statinius, pastatyti tardymo izoliatorių-pataisos namus (iš viso 1 120 vietų) ir perkelti į juos Lukiškių tardymo izoliatorių ir Vilniaus 1-uosius pataisos namus.	2015	Kalėjimų departamentas
Pastatyti Klaipėdoje tardymo izoliatorių-pataisos namus (iš viso 800 vietų).	2015	Kalėjimų departamentas
Pastatyti Panevėžyje, Mastrakio g. 6, tardymo izoliatorių-pataisos namus (iš viso 400 vietų), perkelti į juos Panevėžio pataisos namus ir dalį suimtųjų iš kitų tardymo izoliatorių.	2017	Kalėjimų departamentas
Pastatyti Šiaulių miesto pakraštyje tardymo izoliatorių-pataisos namus (iš viso 1 180 vietų), perkelti į juos Šiaulių tardymo izoliatorių ir dalį Marijampolės pataisos namuose laikomų nuteistųjų.	2015	Kalėjimų departamentas
Perkelti Lukiškių kalėjimą į Pravieniškių kalėjimą.	2014	Kalėjimų departamentas
Iškelti Laisvės atėmimo vietų ligoninę.	2014	Kalėjimų departamentas
Baigti rekonstruoti Kybartų pataisos namų statinius.	2015	Kalėjimų departamentas
Rekonstruoti Alytaus pataisos namų statinius.	2016	Kalėjimų departamentas
Rekonstruoti Pravieniškių 1-ųjų pataisos namų statinius.	2016	Kalėjimų departamentas
Rekonstruoti Pravieniškių 2-ųjų pataisos namų-atvirosios kolonijos statinius.	2016	Kalėjimų departamentas
Rekonstruoti Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus-pataisos namų statinius.	2016	Kalėjimų departamentas
Rekonstruoti Pravieniškių 3-ųjų pataisos namų statinius.	2016	Kalėjimų departamentas
Perkelti Marijampolės pataisos namuose laikomus nuteistuosius į Klaipėdos tardymo izoliatorių-pataisos namus ir Šiaulių tardymo izoliatorių-pataisos namus, Marijampolės pataisos namus uždaryti.	2017	Kalėjimų departamentas

Šaltinis – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-09-30 nutarimas Nr. 1248 „Dėl Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos ir jos įgyvendinimo priemonių 2009–2017 metų plano patvirtinimo“

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 5 priedas

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės raštai, pateikti Teisingumo
 ministerijai, jai pavaldžioms įstaigoms ir Kalėjų departamentui
 pavaldžioms įstaigoms

Eil. Nr.	Adresatas	Valstybės kontrolės raštas	
		Data ir Nr.	Antraštė
1.	Teisingumo ministerija	2014-07-15 Nr. S-(40-3346)-1945	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
2.	Centrinė hipotekos įstaiga	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1750	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
3.	Valstybinis patentų biuras	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1758	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
4.	Lietuvos teismo ekspertizės centras	2014-07-07 Nr. S-(40-3346)-1822	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
5.	Valstybinė teismo medicinos tarnyba	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1759	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
6.	Europos teisės departamentas	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1760	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
7.	Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1752	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
8.	Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1751	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
9.	Kauno valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1753	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
10.	Klaipėdos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1756	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
11.	Šiaulių valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1755	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
12.	Panevėžio valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1754	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
13.	Lietuvos technikos biblioteka	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1762	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
14.	Kalėjų departamentas	2014-07-15 Nr. S-(40-3346)-1948	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
15.	Alytaus pataisos namai	2014-07-07 Nr. S-(40-3346)-1823	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
16.	Kauno tardymo izoliatorius	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1761	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
17.	Vilniaus pataisos namai	2014-07-02 Nr. S-(40-3346)-1757	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
18.	Kauno nepilnamečių tardymo izoliatorius-pataisos namai	2014-07-11 Nr. S-(40-3346)-1885	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
19.	Marijampolės pataisos namai	2014-07-03 Nr. S-(40-3346)-1772	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų

Eil. Nr.	Adresatas	Valstybės kontrolės raštas	
		Data ir Nr.	Antraštė
20.	Panevėžio pataisos namai	2014-07-07 Nr. S-(40-3346)-1826	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
21.	Laisvės atėmimo vietų ligoninė	2014-07-07 Nr. S-(40-3346)-1825	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
22.	Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas	2014-07-07 Nr. S-(40-3346)-1824	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų
23.	Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija	2014-07-07 Nr. S-(40-3346)-1821	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 6 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
Rekomendacijos ataskaitoje				
1.	Spręsti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų veiklos optimizavimo klausimą, siekiant atsakyti būtinybės pirkti paslaugas iš trečiųjų asmenų ir užtikrinti, kad antrinės teisinės pagalbos paslaugas teiktų tik Tarnybų darbuotojai, išskyrus teisės aktų numatytus atvejus.	Teisingumo ministerija	Spręsti klausimą dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų reorganizavimo jas sujungiant į vieną. Inicijuoti, kad valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybose, jas reorganizavus, būtų nutrauktos sutartys, kuriomis įsigyjamoms valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų veiklos nuostatuose priskirtų funkcijų vykdyto paslaugos.	2014-12-15 2015-05-01
2.	Įvertinti Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos įgyvendinimo galimybes ir imtis priemonių, kad asmenų laikymo įkalinimo įstaigose sąlygos atitiktų Lietuvos ir tarptautinių teisės aktų reikalavimus.	Teisingumo ministerija	Pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programą. Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programą ir skyrus reikiamus valstybės biudžeto asignavimus, kontroliuoti, kad ši programa būtų įgyvendinama.	2014-12-15 Nuolat (Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programą)
3.	Užtikrinti, kad Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose būtų ištaisytos nustatytos apskaitos klaidos ir neatitikimai.	Kalėjimų departamentas	Įpareigoti Kalėjimų departamentui pavaldžias įstaigas ištaisyti nustatytas apskaitos klaidas ir neatitikimus.	2014 -09-30
4.	Įpareigoti Kalėjimų departamentui pavaldžias įstaigas turtą perduoti, turto valdytojams priėmus sprendimus, turto perdavimą suderinti su steigėju ir įforminti Lietuvos	Kalėjimų departamentas	Įpareigoti laisvės atėmimo vietų įstaigas perduoti turtą vadovaujantis galiojančiais teisės aktais.	2014-09-30

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.			
5.	Įvertinti Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų aprūpinimą tarnybine uniforma ir imtis priemonių, kad pareigūnai būtų aprūpinti visomis privalomomis tarnybinės uniformos dalimis.	Kalėjimų departamentas	Kiekvieną ketvirtį analizuoti informaciją apie pavaldžių įstaigų pareigūnų aprūpinimą tarnybine uniforma ir kontroliuoti, kad pareigūnai būtų aprūpinti visomis privalomomis tarnybinės uniformos dalimis.	Nuolat
6.	Inicijuoti Kalėjimų departamento direktoriaus patvirtintų Piniginių išmokų nuteistiesiems skyrimo ir mokėjimo taisyklių pakeitimus, nustatant atvejus ir kriterijus, kuriais remiantis gali būti skiriamos piniginės išmokos nuteistiesiems.	Kalėjimų departamentas	Parengti Kalėjimų departamento direktoriaus patvirtintų Piniginių išmokų nuteistiesiems skyrimo ir mokėjimo taisyklių pakeitimą.	2014-12-31
7.	Imtis priemonių, kad nuteistųjų įdarbinimo sąlygos ir tvarka ne pataisys įstaigose ir ne valstybės įmonėse prie pataisys namų būtų reglamentuota teisės aktuose ir įpareigoti pavaldžias įstaigas nesudaryti paslaugų teikimo sutarčių, pagal kurias būtų įdarbinami nuteistieji ne pataisys įstaigose ir ne valstybės įmonėse prie pataisys namų, kol nebus reglamentuotas nuteistųjų įdarbinimas.	Kalėjimų departamentas	Parengti Kalėjimų departamento direktoriaus patvirtintą Nuteistųjų įdarbinimo ne pataisys įstaigose ir ne valstybės įmonėse prie pataisys namų tvarkos aprašą.	2014-12-31
Rekomendacijos raštuose				
1.	Užtikrinti, kad antrinės teisinės pagalbos paslaugas teiktų tik įstaigos darbuotojai ir inicijuoti nutraukimą sutarčių, kuriomis įsigyjamoms Tarnybos veiklos nuostatuose priskirtų funkcijų vykdymo paslaugos.	Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba	Įvykus Tarnybų veiklos reorganizavimui, nutraukti sutartis, kuriomis įsigyjamoms Tarnybų veiklos nuostatuose priskirtų funkcijų vykdymo paslaugos (išskyrus įstatymo numatytais atvejais).	2015-05-01
2.	Turtą perduoti priėmus turto valdytojų sprendimus, turto perdavimą suderinti su steigėju ir įforminti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.	Panevėžio pataisys namai, Laisvės atėmimo vietų ligoninė	Perduodant turtą vadovautis teisės aktų nustatyta tvarka. Parengti paklausimą Finansų ministerijai dėl medikamentų atitikimo trumpalaikio turto sąvokai pagal Lietuvos	Nuolat 2014-09-30

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
			Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą.	
3.	Nesudaryti paslaugų teikimo sutarčių, pagal kurias būtų vykdoma įstaigos veiklos nuostatuose nenumatyta veikla.	Panevėžio pataisos namai	Užtikrinti, kad nuteistieji būtų įdarbinami tik teisės aktų nustatyta tvarka.	2014-09-30
4.	Įstaigos tvarkomų registų ir informacinių sistemų plėtros ir vystymo darbus apskaitoje registruoti didinant ilgalaikio turto vertę.	Centrinė hipotekos įstaiga	Priemonių rekomendacijos įgyvendinimui nepateikta.	
5.	Nuteistųjų socialines išmokas iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų ir valstybės biudžeto, ligos pašalpas nuo 3 kalendorinės nedarbingumo dienos, motinystės (tėvystės) pašalpas, pašalpas tėvystės ir nėštumo gimdymo atostogų laikotarpiu, socialinio draudimo įmokas nuo motinystės (tėvystės) pašalpų, pašalpų tėvystės ir nėštumo (gimdymo) atostogų laikotarpiu apskaitoje registruoti ir finansinėse ataskaitose nurodyti kaip socialinių išmokų sąnaudas, o pašalpas, skirtas esant sunkiai materialinei būklei, – kaip kitas sąnaudas.	Marijampolės pataisos namai, Alytaus pataisos namai, Panevėžio pataisos namai, Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija, Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas, Laisvės atėmimo vietų ligoninė	Nuteistųjų socialines išmokas iš socialinės paramos suimtiesiems ir nuteistiesiems fondų ir valstybės biudžeto, ligos pašalpas nuo 3 kalendorinės nedarbingumo dienos, motinystės (tėvystės) pašalpas, pašalpas tėvystės ir nėštumo gimdymo atostogų laikotarpiu, socialinio draudimo įmokas nuo motinystės (tėvystės) pašalpų, pašalpų tėvystės ir nėštumo gimdymo atostogų laikotarpiu apskaitoje registruoti ir finansinėse ataskaitose rodyti kaip socialinių išmokų sąnaudas, o pašalpas, skirtas esant sunkiai materialinei būklei, – kaip kitas sąnaudas.	Nuolat
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais už Teisingumo ministerijos ir Teisingumo ministerijai pavaldžių įstaigų rekomendacijų įgyvendinimą: Finansų skyriaus vedėja Genė Švogžlienė.</p> <p>Už Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų rekomendacijų įgyvendinimą: I. e. direktoriaus pavaduotojo pareigas Jurgita Žilienė, Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja Jūratė Mickevičienė.</p>				